

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Боярська лісова дослідна станція» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

28.01.2026

м. Боярка

Згідно листа відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Боярська лісова дослідна станція» (далі ВП НУБіП України «Боярська ЛДС») № 60 від 23.01.2026, згідно п.п. 3, 4, 5, 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 555 від 27.07.1995 (далі Правила), нами: начальником відділу Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Галиною ЗАБОЛОТНЬОЮ, провідним інженером-лісопатологом ДСЛП «Київлісозахист» Вікторією ШВЕНЬ, начальником відділу лісового господарства ВП НУБіП України «Боярська ЛДС» Антоном МОВЧАНОМ, провідним інженером таксатором ВП НУБіП України «Боярська ЛДС» Валентином СОСНОВИМ, начальником Плесецького лісництва Іваном КОВАЛЕМ, начальником Боярського лісництва Максимом НЕДАШКІВСЬКИМ, проведене лісопатологічне обстеження насаджень ВП НУБіП України «Боярська ЛДС» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік.

Короткий таксаційний опис ділянок, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів за матеріалами базового лісовпорядкування 2018 року наведений нижче:

Результати обстеження:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками.

Таблиця 1

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа, що потребує ВСР, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причина призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	боїгет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів				
Боярське лісництво														
62	10	3.2		3.2	8С3(88)2С3(103)	88	0.50	1	28	32	2	великий та малий соснові лубоїди	20	
119	18	1.6	(2)	1.3	10С3	85	0.70	1	27	32	2	великий та малий соснові лубоїди	10	
151	13	1.4		1.4	10С3+ДЗ	86	0.50	1А	29	36	2	великий та малий соснові лубоїди	30	
151	20	0.3		0.3	10С3	69	0.65	1А	27	30	2	великий та малий соснові лубоїди	5	
206	6	0.8		0.8	7С32Г31Д3+В3Ш+ЯЗ	73	0.50	1А	27	30	2	великий та малий соснові лубоїди	35	
208	1	3.5		3.5	5С33Д32АКБ+Г3+ЧШ	90	0.60	1А	30	36	2	великий та малий соснові лубоїди	35	
208	2	5.2		5.2	5С33Д32АКБ+Г3	90	0.60	1А	30	36	2	великий та малий соснові лубоїди	15	
230	15	4.5		4.5	8С31ЛПД(85)1ЛПД(45)	85	0.60	1А	30	32	2	великий та малий соснові лубоїди	20	
Всього:	20.5			20.2										
Плесецьке лісництво														
313	7	1.7		1.7	10С3+ДЗ	88	0.60	1	29	32	2	великий та малий соснові лубоїди	25	
369	4	3.6		3.6	8С3(85)2С3(105)	85	0.55	1А	29	36	2	великий та малий соснові лубоїди	20	

3	7	4.9		4.9	10СЗ	88	0.65	1	27	30	2	великий та малий соснові лубоїди	20
373	8	0.9		0.9	10СЗ+ДЧР	88	0.65	1	27	30	2	великий та малий соснові лубоїди	15
373	11	2.5		2.5	9СЗ1БП	66	0.65	1	24	26	2	великий та малий соснові лубоїди	25
373	12	5.8		5.8	10СЗ+ДЗ+БП	67	0.65	1	24	28	2	великий та малий соснові лубоїди	10
373	13	0.8		0.8	10СЗ+ДЗ+БП	88	0.55	1	27	30	2	великий та малий соснові лубоїди	15
383	4	3.3		3.3	8СЗ(57)2СЗ(80)	57	0.60	1А	24	28	2	великий та малий соснові лубоїди	15
390	4	5.0		5.0	10СЗ+БП	89	0.55	1	29	36	2	великий та малий соснові лубоїди	20
390	6	2.0		2.0	8СЗ2ДЧР	62	0.65	1А	25	26	2	великий та малий соснові лубоїди	30
421	9	3.0		3.0	10СЗ	88	0.60	1А	31	36	2	великий та малий соснові лубоїди	15
468	1	2.5		2.5	8СЗ2ДЗ+ЛПД	85	0.60	1	27	32	2	великий та малий соснові лубоїди	25
469	14	1.6		1.6	8СЗ(78)1СЗ(103)1ДЗ	78	0.50	1	27	32	2	великий та малий соснові лубоїди	30
470	11	3.1		3.1	10СЗ	90	0.55	1	26	30	2	великий та малий соснові лубоїди	15
471	2	3.0		3.0	10СЗ	90	0.60	1	28	32	2	великий та малий соснові лубоїди	15
471	4	3.1		3.1	10СЗ+ДЗ	90	0.60	1	29	36	2	великий та малий соснові лубоїди	15
483	2	1.8		1.8	10СЗ	92	0.40	1	29	32	2	великий та малий соснові лубоїди	45
483	4	2.5		2.5	10СЗ(92)+СЗ(112)+ДЗ	92	0.50	1	29	32	2	великий та малий соснові лубоїди	40
483	6	2.0	(2)	1.7	10СЗ(92)+СЗ(112)+ДЗ	92	0.55	1А	30	36	2	великий та малий соснові лубоїди	45
483	10	2.0		2.0	10СЗ(92)+СЗ(112)	92	0.60	1	29	36	2	великий та малий соснові лубоїди	20
538	1	5.0		5.0	9СЗ1ДЗ	73	0.70	1А	27	30	2	великий та малий соснові лубоїди	20
549	9	3.5		3.5	10СЗ+ДЗ	93	0.55	1А	30	36	2	великий та малий соснові лубоїди	15
564	8	1.0		1.0	10СЗ+ДЗ	95	0.65	1А	31	36	2	великий та малий соснові лубоїди	10
564	10	1.1		1.1	10СЗ+ДЗ	95	0.60	1А	31	36	2	великий та малий соснові лубоїди	10
564	12	1.1		1.1	10СЗ+ДЗ	92	0.55	1А	30	32	2	великий та малий соснові лубоїди	15
580	18	1.0		1.0	10СЗ	66	0.70	1Б	28	30	2	великий та малий соснові лубоїди	10
Всього:		67.8		67.5									
Разом:		88.3		87.7									

При обстеженні вищевказаних насаджень виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). В нижній частині стовбурів сосон в районі товстої кори, де відбувається її відшарування, наявні звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда (*Tomicus piniperda*). Також на повалених деревах в верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда (*Tomicus minor*). Під проекціями крон на підстилці знайдено від 5 до 10 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про високу чисельність популяції даних шкідників. Ознаки пошкодження синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*) виявлені в районі перехідної кори в помірній кількості у вигляді звивистих, мілких і плескуватих ходів, які зачіпають заболонь.

У таблиці 2 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок ураження **сосною губкою**.

Таблиця 2

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа, що потребує ВСР, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування						Категорія захисності	Причина призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів			
Боярське лісництво													
63	1	2.6		2.6	10СЗ	90	0.55	1А	31	36	2	соснова губка	15
119	5	4.6	(2)	4.3	10СЗ+ДЗ	95	0.60	1	28	36	2	соснова губка	25
135	1	11.0		11.0	10СЗ+ДЗ	90	0.60	1	29	36	2	соснова губка	15
157	10	9.8		9.8	8СЗ2ДЗ+БП+ВЛЧ	100	0.60	1А	31	40	2	соснова губка	15
189	3	15.2		15.2	9СЗ1БП	87	0.50	1	26	32	2	соснова губка	10
208	11	8.3		8.3	10СЗ+ДЗ+ГЗ+АКБ+ЧЩ	90	0.60	1	29	32	2	соснова губка	25

8	12	11.0		11.0	7С31ДЗ1ЧШЛАКБ	90	0.55	1А	30	36	2	соснова губка	25
241	3	3.9		3.9	10С3	90	0.60	1А	30	36	2	соснова губка	20
Всього:		66.4		66.1									
Плесецьке лісництво													
295	1	1.3		1.3	8С32ДЗ	160	0.40	1	31	56	2	соснова губка	50
309	9	1.3		1.3	10С3+КЛП	103	0.50	1А	33	36	2	соснова губка	20
309	10	2.7		2.7	10С3+ДЗ	104	0.50	1А	32	40	2	соснова губка	10
313	6	1.8	(2)	0.8	10С3+ДЗ+БП	103	0.50	1А	31	40	2	соснова губка	30
469	3	1.8		1.8	9С31ДЗ	100	0.50	1	29	36	2	соснова губка	10
469	15	0.6		0.6	10С3+ДЗ	105	0.40	1	29	40	2	соснова губка	30
471	3	2.3		2.3	8С32ДЗ	110	0.45	1	30	40	2	соснова губка	10
483	17	1.6		1.6	7С3(105)2ДЗ1С3(90)	105	0.55	1	30	40	2	соснова губка	20
485	5	2.8		2.8	7С33ДЗ	110	0.55	1	30	40	2	соснова губка	10
529	8	11.5		11.5	8С32ДЗ	110	0.50	1	30	40	2	соснова губка	15
549	3	13.0		13.0	9С31ДЗ	110	0.50	1	30	44	2	соснова губка	20
550	1	1.3		1.3	9С31ДЗ	115	0.55	1	30	44	2	соснова губка	15
564	7	1.3		1.3	9С31ДЗ	115	0.60	1	32	48	2	соснова губка	20
564	9	1.3		1.3	10С3+ДЗ	115	0.65	1	31	44	2	соснова губка	20
564	11	1.6		1.6	9С31ДЗ	115	0.50	1	31	44	2	соснова губка	20
567	12	2.5		2.5	9С31ДЗ	108	0.50	1	29	44	2	соснова губка	20
568	1	2.5		2.5	9С31ДЗ	100	0.50	1	28	36	2	соснова губка	20
568	3	1.6		1.6	10С3+ДЗ	110	0.45	1	29	44	2	соснова губка	15
568	4	2.3		2.3	10С3	95	0.50	1	29	32	2	соснова губка	25
582	1	1.2	(2)	1.0	10С3+ДЗ	95	0.55	1	29	36	2	соснова губка	25
582	2	1.1		1.1	10С3+ДЗ	108	0.50	1	29	44	2	соснова губка	30
582	3	2.6		2.6	10С3+ДЗ	95	0.55	1	28	32	2	соснова губка	25
Всього:		60.0		58.8									
Разом:		126.4		124.9									

Зазначені насадження уражені сосною губкою (*Porodaedalea pini*), що утворює багаторічні плодові тіла. При цьому спори гриба проникають крізь місця механічних пошкоджень кори та лубу таких як, термічні пошкодження (опіки, морозобоїни), місця зламу відмерлих сучків, ділянки живлення короїдів тощо, звідки міцелій поширюється по стовбуру, залишаючи пустоти, які заповнені білими пластівцями нерозкладеної целюлози. Розвиток патологічних процесів спричиняє ямчасту гниль, що поступово перетворює деревину на труху. За окомірною оцінкою ураження досягає 20-40% і підтверджується наявністю плодових тіл на деревах.

При обстеженні були виявлені дерева листяних порід, що відведені в рубку, а саме: дуб звичайний, дуб червоний, в'яз гладкий, осика, акація біла. Зазначені дерева відносяться до VI категорії, мають злами стовбура та верхівки. Також присутні дерева сосни з виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів.

Повнота насаджень в межах обстежених ділянок нерівномірна.

Висновок:

Для покращення санітарного стану насаджень ВП НУБіП України «Боярська ЛДС», комісія рекомендує провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - вибірку

санітарну рубку (ВСР) з інтенсивністю (окомірно) 5-50 м³/га у вищезазначених насадженнях на площі **212,6 гектарів**.

Осередків шкідників не виявлено.

Рекомендації:

Рекомендовані ВСР провести у 2026 році згідно пунктів 2,5,6,9,10,13,14,23 Правил та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Лісокористувачу організувати посилений моніторинг за станом лісових насаджень.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Представники комісії:

Галина ЗАБОЛОТНЯ

Вікторія ШВЕНЬ

Антон МОВЧАН

Валентин СОСНОВИЙ

Іван КОВАЛЬ

Максим НЕДАШКІВСЬКИЙ

Результати обстеження:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок основних насаджень, вогненні яких відсутні внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками.

№ ділянки	Площа ділянки, га	Висота дерев, м	Вік, років	Вид породи	Характеристика ділянок за станом на момент обстеження				Загальна площа, га
					Висота, м	Вік, років	Вид породи	Стан	
1	10	12	15	БС	10	15	1	32	38
2	15	14	15	БС	15	15	1	30	45
3	15	14	14	БС	15	14	1	29	45
4	20	13	13	БС	20	13	1	30	50
5	4	13	11	БС	4	13	1	27	36
6	1	11	15	БС	1	11	1	20	26
7	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
8	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
9	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
10	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
11	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
12	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
13	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
14	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
15	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
16	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
17	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
18	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
19	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
20	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
21	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
22	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
23	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
24	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
25	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
26	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
27	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
28	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
29	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
30	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
31	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
32	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
33	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
34	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
35	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
36	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
37	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
38	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
39	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
40	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
41	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
42	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
43	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
44	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
45	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
46	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
47	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
48	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
49	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
50	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
51	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
52	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
53	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
54	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
55	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
56	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
57	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
58	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
59	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
60	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
61	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
62	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
63	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
64	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
65	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
66	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
67	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
68	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
69	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
70	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
71	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
72	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
73	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
74	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
75	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
76	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
77	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
78	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
79	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
80	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
81	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
82	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
83	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
84	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
85	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
86	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
87	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
88	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
89	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
90	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
91	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
92	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
93	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
94	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
95	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
96	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
97	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
98	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
99	1	11	15	БС	1	11	1	19	26
100	1	11	15	БС	1	11	1	19	26